

1993. évi LXXVI. törvény

a szakképzésről

A Magyar Köztársaságban a társadalmi folyamatokhoz, az információs társadalom és a nemzetgazdaság követelményeihez, a munkaerőpiac igényeihez és az Európai Unió közösségi vívmányaihoz igazodó rugalmas és differenciált, a gazdaság dinamikus fejlődését segítő szakképzési rendszer működésének biztosítása, a pályakezdéshez és a folyamatos foglalkoztatáshoz szükséges szakképesítés(ek)nek az esélyegyenlőségen alapuló megszerzése, valamint az Alkotmányban meghatározott tanuláshoz való jog érvényesülése céljából az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya - a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: felsőoktatási törvény) 11. § (1)-(2) bekezdésében és (3) bekezdésének b) pontjában szabályozott képzés, valamint az iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzések kivételével - kiterjed minden olyan iskolai rendszerű és a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: felnőttképzési törvény) alapján felnőttképzési tevékenységnek minősülő iskolarendszeren kívüli szakmai képzésre, amely

a) a szakképzést megalapozó szakmai alapképzésre, a tanulmányokba és a szakmai vizsgába történő beszámítás tekintetében a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) által szabályozott szakiskolai gyakorlati oktatásra, pályaeorientációra és szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatásra, valamint szakközépiskolai szakmai elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatásra,

b) az állam által elismert szakképesítés megszerzésére,

c) munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére,

d) a felsőoktatási intézményben szervezett felsőfokú szakképesítés megszerzésére,

e) a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához, a mestervizsgálathoz szükséges ismeretek elsajátítására,

f) a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok számára szervezett képzésre;

g) a megváltozott munkaképességűeket érintő rehabilitációs képzésre, továbbá

h) az elhelyezkedést, a vállalkozást segítő képzésre

irányul.

(2) E törvény hatálya kiterjed az (1) bekezdésben szabályozott tevékenységet folytató valamennyi szervezetre és magánszemélyre.

(3) E törvény hatálya kiterjed az országos gazdasági kamarákra és az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekre az e törvényben szabályozott feladataik ellátása tekintetében.

(4) E törvény hatálya kiterjed a szakmai vizsgára, valamint a szakmai vizsgát szervező intézményre.

(5) A törvény hatálya nem terjed ki a külön törvénnyel szabályozott okleveles könyvvizsgálói képesítésre.

A szakképzés intézményei

2. § (1) A szakképzés intézményei:

a) a szakközépiskola;

b) a szakiskola, beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is [a továbbiakban az a) és b) pont alattiak együtt: szakképző iskola];

c) a felsőoktatási intézmény;

d) az állami felnőttképzési intézmény;

e) a felnőttképzési törvényben meghatározott, iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény;

f) a központi képzőhely.

(2) A szakképzést folytató intézmény létesítésére, fenntartására és működésére - e törvény rendelkezéseinek figyelembevételével - a közoktatási törvény, a felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmény létesítésére, fenntartására és működésére - e törvény rendelkezéseinek figyelembevételével - a felsőoktatási törvény, az állami felnőttképzési intézmény létesítésére, fenntartására és működésére a felnőttképzési törvény, a központi képzőhely létesítésére, fenntartására és működésére e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az e törvény 15. §-ának (3) bekezdésében foglaltak kivételével - jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező - természetes és jogi személyek; illetőleg ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságai szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keretben is folytathatnak szakképzést. [Az (1) és a (3) bekezdésekben foglaltak a továbbiakban együtt: szakképzést folytató intézmény.]

(4)

(5) A közoktatási intézmények fenntartói, a gyakorlati képzés szervezésében részt vevő gazdálkodó szervezetek, a felsőoktatási intézmények a közoktatási törvényben meghatározott szakképzéssel összefüggő feladatok végrehajtására térségi integrált szakképző központot hozhatnak létre. A térségi integrált szakképző központ lehet:

a) a közoktatási törvény 89/B. §-ának (2) vagy (11)-(13) bekezdése alapján létrehozott társulás, illetve nonprofit gazdasági társaság,

b) a közoktatási törvény 67. §-ának (5) bekezdése szerint működő szakképző iskola,

c) a szakképzésben részt vevő intézmények egy intézmény - székhely vagy telephely - keretében történő fenntartása,

d) a (6) bekezdésben meghatározott társaság.

(6) A közoktatási törvény 89/B. §-a (4) bekezdésének a)-b) pontjában és (5) bekezdésében meghatározott feladatok ellátására a szakképzést folytató intézmény fenntartója, a felsőoktatási intézmény, valamint a gyakorlati képzésben részt vevő gazdálkodó szervezet - kiemelkedően közhasznú nonprofit gazdasági társaságként - szakképzés-szervezési társaságot hozhat létre. A szakképzés-szervezési társaság tekintetében a közoktatási törvény 89/B. §-ában foglaltakat - a (6)-(9) bekezdésében foglaltak kivételével - alkalmazni kell.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott szakképzés-szervezési társaság megszűnése esetén a helyi önkormányzat, illetve annak társulása által bevitt vagyont a helyi önkormányzatnak, illetve társulásának a vagyonnövekménnyel együtt kell visszaadni.

Az Országos Képzési Jegyzék

3. § (1) Az állam által elismert szakképesítéseket az Országos Képzési Jegyzék (a továbbiakban: OKJ) tartalmazza.

(2) Az OKJ-ben kell meghatározni

a) a szakképesítés azonosító számát, megnevezését és a hozzárendelt FEOR-számot,

b) a szakképesítések körét és szakmacsoportját,

c) a jegyzékbe kerülés évét,

d) a kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben megszerezhető szakképesítéseket,

e) a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés maximális időtartamát (a szakképzési évfolyamok számát, az óraszámot),

f)

g) a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei (a továbbiakban: szakmai és vizsgakövetelmény) meghatározására feljogosított minisztert, ideértve a Központi Statisztikai Hivatal elnökét, illetőleg a Közbeszerzések Tanácsának elnökét is (a továbbiakban: szakképesítésért felelős miniszter).

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül szakképzés folytatható más, a szakképzést folytató intézmény által megjelölt, az állam által nem elismert szakképesítés megszerzésére is.

MÁSODIK RÉSZ

A szakképzés irányítási rendszere

4. § (1) A szakképzés irányítását a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) látja el.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter a szakképesítésért felelős miniszter egyetértésével, hogy rendeletben határozza meg

a) az OKJ-t, az OKJ-be történő felvétel és az OKJ-ból való törlés eljárási rendjét,

b) a szakmai vizsgáztatás általános szabályait és eljárási rendjét (a továbbiakban: szakmai vizsgaszabályzat), a szakmai vizsgák szakmai ellenőrzésének általános szabályait, valamint a szakmai vizsgák adatait tartalmazó központi nyilvántartás vezetésének szabályait,

c) a szakmai vizsga szervezésére való jogosultság feltételeit,

d) a szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteit,

e) a szakképzés megkezdésére és folytatására vonatkozó feltételeket, a szakképzést folytató intézmények gyakorlati képzés szervezésére vonatkozó együttműködési megállapodásának tartalmi követelményeit, a pályakövetéssel összefüggő feladatokat,

f) a tanulókat e törvény 48. §-a alapján megillető juttatások részletes szabályait,

g) az Országos szakmai szakértői névjegyzék (a továbbiakban: szakértői névjegyzék) és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzék (a továbbiakban: vizsgaelnöki névjegyzék) elkészítését és kiadását,

h)

j) a központi képzőhely működésére vonatkozó szabályokat.

(3) A miniszter

a) ellátja a Munkaerőpiaci Alap képzési alaprészével kapcsolatos külön törvényben meghatározott feladatokat, továbbá

b) létrehozza és működteti - az oktatásért felelős miniszterrel együtt, és az országos gazdasági kamarák és az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetek, valamint az ágazat egészében érdekelt szakmai kamarák képviselőinek részvételével - a szakképzési szerkezet folyamatos fejlesztését és korszerűsítését szolgáló bizottságot. A bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a szakképzési szerkezet fejlesztését, és javaslatot tehet az OKJ módosítására,

c) összeállíttatja a szakképesítésért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítések modulterképei alapján az országos modulterképet (a továbbiakban: országos modulterkép), és gondoskodik annak nyilvánosságra hozataláról,

d) létrehozza a regionális fejlesztési tanácsokkal együttműködő regionális szakképzési feladatellátást koordináló, a szakképzés minőségi fejlesztését segítő - a külön törvényben szabályozott - bizottságokat, és az oktatásért felelős miniszterrel együtt gondoskodik működési feltételeiknek biztosításáról.

(4) A miniszter az ágazatába tartozó, valamint az OKJ alapján hatáskörébe utalt szakképesítések tekintetében ellátja a szakképesítésért felelős miniszter 5. §-ban meghatározott feladatait.

(5) A miniszter az iskolai rendszerben oktatott szakképesítések tekintetében a (2) bekezdés a), b), d), e), g), h) és i) pontjában meghatározott hatáskörét az oktatásért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(6) A miniszter a (2) bekezdés d) és f) pontjában meghatározott hatáskörét az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(7)

(8) A miniszter az (1) bekezdésben meghatározott hatáskörét a szakképesítésért felelős miniszterekkel, a szakképzés koordinációjában és fejlesztésében hatáskörrel rendelkező regionális testületekkel együttműködve látja el.

5. § (1) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében rendeletben határozza meg:

a) a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit a miniszter egyetértésével, és

b) a szakmai vizsgáztatás és a szakmai vizsga szakmai ellenőrzésének részletes szabályait, valamint a szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményt (a továbbiakban: szakmai vizsgát szervező intézmény).

(2) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében

a) javaslatot tesz az állam által elismert szakképesítésre,

b) meghatározza a képzés időtartamát, a szakképesítés szakmai tantárgyait, illetve tananyagegységeit, szakmai követelménymoduljait, az ehhez tartozó modulterképet, továbbá kidolgoztatja azok központi programjait (tanterveit), felsőfokú szakképzés esetében az ajánlott szakképzési programot (a továbbiakban: ajánlott szakképzési program) és gondoskodik nyilvánosságra hozatalukról,

c) elkészítteti és megküldi a miniszter részére az ágazatába tartozó szakképesítések modulterképét,

d) kidolgoztatja a szakmai tantárgyak, illetve tananyagegységek (modulok) tankönyveit és egyéb tanulmányi segédleteit,

e) közvetlenül - vagy az általa, illetve más szakképesítésért felelős miniszter által működtetett költségvetési szerv vezetője útján - megbízza a szakmai vizsgabizottság (a továbbiakban: vizsgabizottság) elnökét, valamint javaslatot tesz a szakmai vizsgaszabályzatra,

f) gondoskodik a szakmai elméleti és gyakorlati képzést ellátó pedagógusok továbbképzésének szervezéséről, valamint a szaktanácsadás megszervezéséről és működtetéséről,

g) közvetlenül - vagy az általa működtetett költségvetési szerv vezetője útján - évente három alkalommal dönt a szakértői névjegyzékbe és a vizsgaelnöki névjegyzékbe történő felvételről, valamint elkészíti és kiadja a szakértői névjegyzéket és a vizsgaelnöki névjegyzéket, továbbá

h) gondoskodik az országos szakmai tanulmányi versenyek szervezéséről,

i) kidolgoztatja a vizsgaszervezési és lebonyolítási szabályzat általános rendelkezéseit, közvetlenül vagy a vizsgabizottságok útján gondoskodik a szakmai vizsgarészek vizsgafeladatainak teljesítésére alkalmas vizsgatevékenységek (írásbeli, szóbeli, gyakorlati, interaktív) vizsgatételeiről, értékelési útmutatóiról és egyéb dokumentumairól,

j) közreműködik a szakmai vizsgának a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal által folytatott hatósági ellenőrzésében.

(3) A szakképesítésért felelős miniszter az (1)-(2) bekezdésben foglalt feladatai ellátásának elősegítésére kutató és fejlesztő-szolgáltató intézetet működtethet.

(4) A szakképesítésért felelős miniszter - a szakmai vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben szabályozott eljárás (a továbbiakban: közigazgatási hatósági eljárás) keretében - megvonhatja az általa feljogosított intézménytől a szakmai vizsga szervezésének jogát, megsemmisítheti a szakmai vizsga eredményét, valamint érvénytelenné nyilváníthatja a kiállított szakképesítést tanúsító bizonyítványt, ha bebizonyosodik, hogy a szakmai vizsgát jogellenesen szervezték meg, vagy a bizonyítványt jogellenesen állították ki. Az érvénytelenné nyilvánított bizonyítványt be kell vonni, és meg kell semmisíteni. A szakképesítésért felelős miniszter az e bekezdésben szabályozott intézkedését - indokolás nélkül - a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában közzéteszi.

(5) A több ágazat illetékességi körébe tartozó szakképesítés esetében az (1)-(2) és (4) bekezdésben meghatározott feladatokat az OKJ-ben első helyen feltüntetett szakképesítésért felelős miniszter látja el.

(6) A felsőfokú szakképzés tekintetében az (1) bekezdés a) pontjában, a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakat a központi program kidolgozásának kivételével, f) és g) pontjában, valamint a (4) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

5/A. § (1) Az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékbe történő felvételre irányuló hatósági ügyekben a hatóság az eljárási cselekményeit - a határozat közlésének kivételével - elektronikus úton is gyakorolja.

(2) Az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékbe történő felvételre irányuló ügyekben az ügyfél kérelmét elektronikus úton is benyújthatja. Az eljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásához jogszabály által előírt közokiratok, illetve azok hiteles másolata elektronikus úton nem terjeszthető elő.

(3) Az e törvényben szabályozott közigazgatási hatósági ügyekben az eljáró hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szabályaival összhangban nyújt elektronikus tájékoztató szolgáltatást.

6. § (1) Az állami szakképzési és felnőttképzési intézet

a) közreműködik az országos modulterkép összeállításában és nyilvánosságra hozatalában,

b) működteti a nemzeti referencia- és tájékoztatósi központot, valamint a szakképzési információs központot,

c) vezeti a szakmai vizsgák adatait tartalmazó központi nyilvántartást,

d) ellátja a szakképzési hozzájárulással, valamint a szakképzési és felnőttképzési támogatások kezelésével összefüggő külön jogszabályban meghatározott feladatokat,

e) ellátja a Felnőttképzési Akkreditáló Testület

ea) hatáskörébe tartozó akkreditációs ügyek elbírálásának előkészítését,

eb) titkársági feladatait;

f) nyilvántartást vezet az akkreditált intézményekről és programokról, valamint

g) ellátja a külön jogszabályban meghatározott feladatokat.

(2) Az állami szakképzési és felnőttképzési intézet feladatainak ellátása során együttműködik az 5. § (3) bekezdésében meghatározott kutató- és fejlesztő-szolgáltató intézetekkel.

6/A. § (1) A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal közreműködik az oktatásért felelős miniszter hatáskörébe tartozó - jogszabályban meghatározott - hatósági feladatok ellátásában.

(2) A szakképzés országos és térségi szakmai ellenőrzését az országos mérési feladatokon keresztül kell megvalósítani, az iskolai rendszerű szakképzés tekintetében a közoktatási törvény, az iskolarendszeren kívüli szakmai képzés vonatkozásában pedig a felnőttképzési törvény rendelkezései szerint. A szakképesítésért felelős miniszter évente egyszer javaslatot tehet az oktatásért felelős miniszternek a szakmai ellenőrzés témaköreire. Az ellenőrzés költségeit az érintett minisztérium költségvetésében kell megtervezni.

(3) A közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal az (1) bekezdés szerinti feladatai ellátása során kizárólag a szakértői névjegyzékben szereplő, a szakképesítésért felelős miniszter által javasolt szakértőket vehet igénybe. Az ellenőrzésben az érintett szakképesítésért felelős miniszter képviselője is részt vehet. A szakmai ellenőrzés tapasztalatairól a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal évente összegezést készít, amelyet az oktatásért felelős miniszter megküld a szakképesítésért felelős miniszternek.

6/B. § (1) A szakmai vizsga hatósági ellenőrzéséért felelős szerv ellátja a szakképesítésért felelős miniszter által a vizsgaszervezési joggal feljogosított intézményben szervezett szakmai vizsgákkal kapcsolatos hatósági ellenőrzési feladatokat.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági ellenőrzésre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

7. § (1) Az országos gazdasági kamarák (a továbbiakban: gazdasági kamara) a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján - az országos gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve - kidolgozzák és gondozzák a szakmai és vizsgakövetelményt, és e szakképesítések tekintetében ellátják az 5. § (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladatot, valamint gyakorolják az 5. § (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott jogkört. A szakmai és vizsgakövetelményt a szakképesítésért felelős miniszter jogszabályban határozza meg. A szakképesítésért felelős miniszter és a gazdasági kamara között létrejött megállapodás tartalmazza a gazdasági kamara és az országos érdekképviselői szervek megállapodását a 14. § (2) bekezdés szerinti vizsgabizottsági tag kiválasztásának módjáról. A megállapodást a szakképesítésért felelős miniszter mindenki számára hozzáférhető módon a honlapján közzéteszi.

(2) Ha a gazdasági kamara az (1) bekezdés szerinti feladatát bármilyen bekövetkezett ok miatt nem tudja ellátni, a szakképesítésért felelős miniszter köteles intézkedni a feladat visszavételéről.

(3) A gazdasági kamara - az országos gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve - határozza meg azoknak a szakképesítéseknek a körét, amelyekre az 1. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak céljából mesterképzés folytatható, illetőleg mestervizsgáztatás szervezhető. A gazdasági kamara - az országos gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve - kidolgozza a mestervizsga követelményeit, amelyet a szakképesítésért felelős miniszter jogszabályban ad ki.

(4) A mesterképzés és -vizsgáztatás feltételeiről a gazdasági kamara az országos gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve gondoskodik.

(5) A gazdasági kamara a szakképzésben való közreműködésről, területi szervezetei közötti együttműködésről írásbeli megállapodást köt az országos gazdasági érdekképviselői szervezetekkel.

(6) A felsőfokú szakképzés megszervezésével kapcsolatos gazdasági kamarai jogköröket a felsőoktatási törvény határozza meg.

8. § (1) Az országos szakképzés stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése az Országos Érdekegyeztető Tanács keretei között valósul meg.

(2) A szakképzés területi érdekegyeztető feladatait a regionális munkaügyi tanács látja el.

(3)-(9)

9. §

HARMADIK RÉSZ

Az OKJ szerinti szakképzés követelményei, a szakmai vizsga

10. § (1) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítéshez - az ellenőrzési, mérési és értékelési rendszer kialakulását és működését biztosító - szakmai és vizsgakövetelményt kell előírni. A szakmai és vizsgakövetelmény kötelező tartalmi elemei a következők:

a) a szakképesítés OKJ-ben szereplő azonosító száma, megnevezése és a hozzárendelt FEOR-szám,

b) a képzés megkezdéséhez szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemek (a továbbiakban: bemeneti kompetencia), illetve az iskolai és szakmai előképzettség, a pályaalkalmassági, egészségügyi, illetve szakmai alkalmassági követelmények, valamint az előírt gyakorlat,

c) a szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb foglalkozás, tevékenység, valamint a munkaterület rövid leírása (feladatcsoport, feladatprofil), a rokon szakképesítések felsorolása,

d) a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés maximális időtartama (a szakképzési évfolyamok száma, az óraszám), az elméleti és gyakorlati képzési idő aránya, szakképző iskolában a szakképzési évfolyamok száma, a gyakorlati képzés eredményességét mérő szintvizsga (a továbbiakban: szintvizsga) szervezésének lehetősége,

e) a szakképesítés, szakképesítés-elágazás, részsakképesítés, szakképesítés-ráépülés szakmai követelményei, az elérhető kreditek mennyisége, továbbá a képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék,

f) a szakmai vizsgáztatással kapcsolatos követelmények:

fa) a szakmai vizsgára bocsátás feltételei, beleértve a nyelvvizsga, modulzáró vizsga letételére vonatkozó feltételeket,

fb) a szakmai vizsga részei és tantárgyai,

fc) a vizsgarészek alóli felmentés esetei, módja és feltételei,

fd) a vizsgarészek és vizsgatevékenységek szervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra, a vizsgarészek vizsgafeladatainak teljesítésére alkalmas vizsgatevékenységek vizsgatételére, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, a vizsgán használható segédeszközökre vonatkozó részletes szabályok,

fe) a vizsgatevékenységek és a szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai,

g) a szakmai bizonyítvány kiegészítőlap,

h) az iskolai rendszerű szakképzés esetében az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama,

i) az iskolai rendszerű oktatásban, a szakmai alapozó és szakmacsoportos alapozó oktatásban, a szakképzésben, a felsőoktatásban, a nonformális és informális tanulóval, továbbá a munkavégzés során szerzett kompetenciáknak és a szakmai előkészítő érettségi tantárgyi vizsga letételének a szakmai követelmények és a vizsgakövetelmények teljesítésébe történő beszámíthatósága,

j) a modulzáró vizsga tartalmának és eredményének a szakmai vizsga teljesítésébe való beszámíthatósága,

k) amennyiben a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, a szakmai vizsgabizottságban való részvételre kijelölt szakmai szervezet, illetve az ágazat egészében érdekelt szakmai kamara.

(2) A szakmai és vizsgakövetelmény alapján a szakképző iskolában a pedagógiai program részeként - a szakképesítés központi programja (tanterve) előírásai figyelembevételével - szakmai programot, az iskolarendszeren kívüli szakképzést folytató intézményben a felnőttképzési törvény 16. §-ának (2) bekezdése szerinti képzési programot kell kidolgozni.

(3) A szakmai program tartalmazza a tanítási év során szervezett évközi összefüggő gyakorlati képzés időtartamát is.

(4) A felsőfokú szakképzést a felsőoktatási intézmény képzési programjának részeként szakképzési programként kell megszervezni.

11. § (1) A szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakképesítést nyújtó szakképzésben előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet (beszámítás iránti kérelem) a szakképzést folytató intézmény vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítás mértékéről a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt. A szakképzést folytató intézmény vezetőjének döntése ellen a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalhoz lehet fellebbezni. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

(2) A szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok során tett eredményes vizsga alapján a szakmai vizsga részei, tantárgyai követelményeinek ismételt teljesítése alól felmentést kell adni. E rendelkezés nem alkalmazható, ha megváltozott a szakmai és vizsgakövetelmény. A felmentés iránti kérelmet, valamint a vizsga letételét igazoló bizonyítványt a szakmai vizsgát szervező intézmény vezetőjéhez a vizsgára történő jelentkezéssel együtt kell benyújtani. A felmentésről - a szakmai vizsgát szervező intézmény vezetőjének javaslatára - a szakmai vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság dönt. A vizsgabizottság a kérelmet csak abban az esetben utasíthatja el, ha a felmentés jogszabályban előírt feltételei nem állnak fenn. A vizsgarész vagy tantárgy osztályzatát, illetőleg érdemjegyét a másik vizsgán elért eredmény alapján a vizsgabizottság állapítja meg.

(3) A szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott vizsga, munkahelyi gyakorlat, illetve külföldi szakmai gyakorlat teljesítése esetén a szakmai vizsga részei teljesítése alól felmentést kell adni. A felmentés iránti kérelem benyújtására és elbírálására a (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4) A közoktatási törvényben szabályozott

a) szakiskolai gyakorlati oktatás, pályaorientáció, szakmai alapozó elméleti és gyakorlati oktatás, valamint

b) szakközépiskolai szakmai elméleti és gyakorlati szakmacsoportos alapozó oktatás során elsajátított és igazolt ismeretek tanulmányokba történő beszámításáról a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt.

(5) A (4) bekezdés b) pontja szerinti tantárgyakból tett eredményes érettségi vizsga beszámításáról - kérelemre - a vizsgabizottság dönt.

(6) A fogyatékossgal élő részére a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott szakmai alkalmassági és pályaalkalmassági, valamint az egészségügyi alkalmassági követelmények figyelembevételével biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy

teljesíteni tudja a kötelezettségeit. A fogyatékoság alapján, a fogyatékosággal élőt mentesíteni kell egyes tantárgyak, tananyagegységek (modulok) tanulása és a beszámolás kötelezettsége alól, szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy típusa, illetőleg szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. A mentesítésről iskolai rendszerű szakképzés esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság, iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság véleményének hiányában a felülvizsgáló orvos véleménye alapján a szakmai vizsgabizottság dönt. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges követelmények alóli felmentéshez.

12. § (1) Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki a szakmai vizsgán teljesítette a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott valamennyi követelményt. A szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott szakmai követelménymodulhoz vagy -modulokhoz kapcsolódó vizsgarészek szakmai vizsgán történő teljesítésével részsakképesítés szerezhető. A részsakképesítésre egyebekben a szakképesítésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A szakmai vizsga állami vizsga. A szakiskolában és a szakközépiskolában a szakképzési évfolyamokon szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai vizsgára történő felkészítés folyik. A speciális szakiskolában és a készségfejlesztő speciális szakiskolában, valamint a közoktatási törvény 27. §-ának (8) bekezdése szerint szervezett oktatásban résztvevők számára részsakképesítés megszerzésére irányuló felkészítés is folyhat.

(3) A szakmai vizsgán csak olyan bizonyítvány, illetve nyomtatvány használható, amelyet a miniszter hagy jóvá. A bizonyítvány, illetőleg a nyomtatvány előállításához és forgalmazásához a miniszter engedélye szükséges.

13. § (1) Szakmai vizsgát a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban feljogosított intézmény, továbbá az iskolai rendszerű szakképzésben - ha a szakmai vizsgaszabályzat másképp nem rendelkezik - a 2. § (1) bekezdés *a)-b)* pontjaiban felsorolt szakképzést folytató intézmény, továbbá a felsőfokú szakképzést szervező felsőoktatási intézmény a vele tanulóit, illetőleg hallgatóit jogviszonyban állók tekintetében szervezhet. Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a 2. § (1) bekezdés *a)-d)* pontjában felsorolt szakképzést folytató intézmény azok számára szervezhet e törvény felhatalmazása alapján szakmai vizsgát, akikkel a felnőttképzési törvényben szabályozott képzési szerződést kötött.

(2) A szakképzést folytató intézmény a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározottak szerint modulzáró vizsgát szervez. A szakmai vizsgára bocsátás feltétele a szakmai és vizsgakövetelményben előírt modulzáró vizsga eredményes letétele.

(3) A szakmai vizsga helyét és időpontját - iskolai rendszerű szakképzésben a tanév rendjében meghatározott keretek között - a szakmai vizsgát szervező intézmény jelöli ki, egyúttal gondoskodik a szükséges feltételek biztosításáról, és vezeti a szakmai vizsgákkal kapcsolatos nyilvántartásokat.

(4) A szakmai vizsgát szervező intézmény székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) önkormányzat főjegyzője ellátja a szakmai vizsga törzslapjának nyilvántartásával és megőrzésével kapcsolatos feladatokat.

(5) A szakmai vizsgát szervező intézmény a szakmai vizsga jogszabályban meghatározott dokumentumait - az ott meghatározottak szerint - megküldi a megyei (fővárosi) önkormányzat főjegyzője, illetve az állami szakképzési és felnőttképzési intézet részére. A jogszabályban meghatározott kötelezettség elmulasztása az 5. § (4) bekezdésében foglalt jogkövetkezmenyt vonhatja maga után.

14. § (1) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítés megszerzésére a szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. A szakmai vizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni.

(2) A vizsgabizottság független szakmai testület. A vizsgabizottság munkájában az elnök, a szakmai vizsgát szervező intézmény, továbbá a szakképesítés szerint illetékes területi gazdasági kamarának (a továbbiakban: illetékes területi gazdasági kamara) a gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve kijelölt képviselője vesz részt. Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, akkor a vizsgabizottság munkájában a szakképesítésért felelős miniszter által kijelölt szakmai szervezet (a továbbiakban: szakmai szervezet), illetőleg az ágazat egészében érdekelt szakmai kamarák képviselője vesz részt. A vizsgabizottság működéséhez az elnökön kívül legalább két tag szükséges. Az elnököt a szakképesítésért felelős miniszter jelöli ki, a 7. § (1) bekezdésében foglaltak kivételével. Ha az elnököt a 7. § (1) bekezdés szerint a gazdasági kamara jelöli ki, akkor a vizsgabizottság munkájában az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetek képviselője vesz részt.

(3) A vizsgabizottság munkájában csak olyan személy vehet részt, aki a szakmai elméleti tantárgyak oktatásához, illetőleg a gyakorlati képzés ellátásához jogszabályban előírt szakképesítéssel rendelkezik.

(4) A (2) bekezdésben megjelölt gazdasági kamara, illetőleg kijelölt szakmai szervezet képviselőjét - a szakmai vizsgát szervező intézmény kérésére - a területi gazdasági kamara, illetőleg a szakmai szervezet elnöke, a szakmai vizsgát szervező, valamint a szakképzést folytató intézmény képviselőjét az intézmény vezetője bízza meg.

(5) A vizsgabizottság munkáját szakértők (kérdező tanárok) segítik.

(6) A vizsgabizottság döntése, intézkedése (a továbbiakban együtt: döntés), vagy intézkedésének elmulasztása ellen a vizsgázó jogszabálysértésre hivatkozva - a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított három munkanapon belül - a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatalhoz törvényességi kérelmet nyújthat be. A törvényességi kérelmet a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal a beérkezéstől számított három munkanapon belül bírálja el. A törvényességi kérelemmel kapcsolatban a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni. A benyújtásra meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak helye nincs. A vizsgázó jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított harminc napon belül a közoktatási feladatkörében eljáró oktatási hivatal döntésének bírósági felülvizsgálatát kérheti.

NEGYEDIK RÉSZ

Iskolai rendszerű szakképzés

I. Fejezet

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés

15. § (1) Az iskolai rendszerű szakképzés a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással, felvétellel, illetve átvétellel kezdődik.

(2) Az iskolai rendszerű szakképzés az OKJ-ben meghatározott szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény, valamint a szakképesítés központi programja (tanterve) alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik, illetve ajánlott szakképzési programja alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történhet. A központi program (tanterv), illetve ajánlott szakképzési program tartalmazza a tananyag elsajátítására rendelkezésre álló időkeretet, a szakképzési évfolyamokon, valamint az azok közötti, a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő (nyári) szakmai gyakorlat (a továbbiakban: összefüggő szakmai gyakorlat) időtartamát.

(3) A szakmai elméleti képzés csak szakképző iskolában, illetőleg felsőfokú szakképzés esetén felsőoktatási intézményben is folyhat.

(4) A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola vagy gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet) által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlólhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak (a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet a továbbiakban együtt: gyakorlati képzés szervezője). A gyakorlati képzés szervezésében - a gyakorlati képzés szervezőjével kötött megállapodás alapján - a központi képzőhely is részt vehet.

(5) A gyakorlati képzés szervezője annak mérésére, hogy a tanuló a szakmai alapképzés során elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szintvizsgát szervez. A szintvizsga előkészítésében és megszervezésében az illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdekképviseleti szervezetek, szakmai szervezetek, továbbá a tanulói jogviszony szerint illetékes szakképző iskola (a továbbiakban: illetékes szakképző iskola) képviselőjével együttműködve vesz részt.

(6) Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara a 7. § (1) bekezdése szerint kidolgozza a szakmai és vizsgakövetelményt, a szintvizsgát az illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve - az illetékes szakképző iskola és a gyakorlati képzés szervezője képviselőjének közreműködésével - szervezi.

(7) A szakképző iskola a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény rendelkezései szerint lefolytatott elismerési eljárást követően vehet részt olyan nemzetközi kezdeményezéshez kapcsolódó szakképzési programban, amelynek megvalósítása következtében a tanulók külföldi bizonyítványt szerezhetnek.

16. § (1) A szakképző iskolában a nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban a tanuló számára az elméleti és a gyakorlati képzés a közoktatási törvény rendelkezéseinek megfelelően ingyenes.

(2) A gazdálkodó szervezet a nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban részt vevő tanulóktól az (1) bekezdés alapján a gyakorlati képzés megszervezéséért, végzéséért és a gyakorlati képzés feltételeinek a biztosításáért nem kérhet és nem fogadhat el hozzájárulást, illetve költségterítést. Az illetékes szakképző iskola e tilalom megszegéséről a tudomására jutástól számított tizenöt napon belül köteles tájékoztatni az illetékes területi gazdasági kamarát. A tilalmat megszegő gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara - a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve - legfeljebb öt évre eltilthatja a gyakorlati képzésben való részvételtől. Az eltiltásról szóló döntést öt napon belül írásban az illetékes szakképző iskola tudomására hozza.

17. § (1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést a közoktatási törvényben előírt képesítésű pedagógusok, illetőleg szakemberek láthatják el.

(2) A gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki megfelelő szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább öt éves szakmai gyakorlattal rendelkezik és büntetlen előéletű.

(3) A gyakorlati oktatók kiválasztása során előnyben kell részesíteni a mestervizsgával vagy szakoktatói képesítéssel rendelkező személyeket.

(4) Az egyedi munkahelyre beosztott tanuló gyakorlati képzését és felügyeletét csak olyan személy láthatja el, aki szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkezik és büntetlen előéletű.

18. § (1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést (iskolai rendszerű gyakorlati képzés) a közoktatási törvény szerint, a gyakorlati képzés tekintetében e törvény 15-26. §-ait is figyelembe véve kell megszervezni.

(2) A gyakorlati képzést a tanév szorgalmi idejében - a gazdálkodó szervezet és a szakképző iskola közötti eltérő megállapodás hiányában - lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással, a szorgalmi idő befejezését követően (összefüggő szakmai gyakorlat) folyamatosan kell megszervezni.

19. § (1) A tanuló gyakorlati képzése a szakképzést folytató intézmények (szakképző iskola, gazdálkodó szervezet) közötti együttműködési megállapodás alapján abban az esetben folytatható, ha

a) a tanuló gyakorlati képzésére költségvetési szervnél,

b) a gyakorlati képzés szervezője szakképző iskola, és az összefüggő szakmai gyakorlatra gazdálkodó szervezetnél,

c) a gyakorlati képzés szervezője csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés feltételeivel, ezért a tanuló kiegészítő gyakorlati képzésére - a művészeti szakképesítések kivételével - a gyakorlati képzési idő legfeljebb ötven százalékában más, ugyanazon gyakorlati képzést szervezőnél,

d) a tanuló gyakorlati képzésére több gazdálkodó szervezet által közösen működtetett üzemi tanműhelyben,

e) a tanuló gyakorlati képzésére az állami felnőttképzési intézmény által működtetett tanműhelyben,

f) a tanuló gyakorlati képzésére központi képzőhelyen kerül sor. Együttműködési megállapodás alapján folytatható gazdálkodó szervezetnél a tanuló gyakorlati képzése akkor is, ha a gyakorlati képzés aránya a képzési idő negyven százalékánál kevesebb.

(2) Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködési megállapodást a szakképző iskola fenntartója hagyja jóvá. Az együttműködési megállapodás jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha a teljesítéséhez szükséges feltételek nem állnak rendelkezésre. Az együttműködési megállapodásra a Polgári Törvénykönyvnek a megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A gyakorlati képzés feltételeivel rendelkező gazdálkodó szervezet a szakképző iskola igazgatójának egyetértésével tanuló-előszerződést köthet az iskolai tanműhelyben gyakorlati szakmai alapképzésben részesülő tanulóval. A gazdálkodó szervezet és a tanuló a tanuló-előszerződés megkötésével arra vállalnak kötelezettséget, hogy a gyakorlati képzés céljából tanuló-előszerződést kötnek.

(4) A gazdálkodó szervezet a tanuló-előszerződés megkötésére vonatkozó szándékát a megelőző tanév első félévének végéig jelenti be a szakképző iskola igazgatójának és a területi gazdasági kamarának.

(5) A tanuló-előszerződésre e törvény 27. § (2)-(3) bekezdésének, 30. § (2)-(4) bekezdésének, valamint 31. §-ának a tanuló-előszerződésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy ahol e §-ok tanuló-előszerződésről rendelkeznek, azon tanuló-előszerződést is kell érteni.

(6) Attól a tanévtől, amelyben az (1) bekezdés c) pontja szerinti kiegészítő gyakorlati képzés aránya meghaladja a gyakorlati képzési idő ötven százalékát, együttműködési megállapodás nem köthető. E rendelkezést nem kell alkalmazni a művészeti szakképesítések tekintetében.

19/A. § (1) Azoknál a szakképesítéseknél, amelyekben a 7. § (1) bekezdése szerint a gazdasági kamara által kidolgozott szakmai és vizsgakövetelményt a szakképesítésért felelős miniszter jogszabályban kiadta, a területi gazdasági kamara a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel, szakmai szervezetekkel az iskolai tanműhelyben folyó gyakorlati képzés törvényességi ellenőrzése keretében vizsgálhatja az alkalmazási feltételekre, a maximális csoportlétszámra, a tanulói terhelésre, a tanulói kedvezmények és juttatások biztosítására, a tanulói munka- és

balesetvédelemre, a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezésekben, valamint a 10. § (1) bekezdése szerinti eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak megtartását. Az iskolai tanműhely ellenőrzését a közoktatási törvény 107. §-ában meghatározott eljárási rend szerint kell végezni, az ellenőrzésben kizárólag a szakértői névjegyzékben szereplő szakértők működhetnek közre.

(2) A 19. §-ban foglaltak esetén a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzés felügyeletét és a képzésre vonatkozó rendelkezések megtartásának ellenőrzését az illetékes területi gazdasági kamara - a feltételek biztosítása mellett - a szakképző iskola közreműködésével látja el.

(3) Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, a gyakorlati képzés felügyeletéről a szakképző iskola gondoskodik.

20. § A gyakorlati képzést szervező - eltérő megállapodás hiányában - köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítéshez, továbbá a gyakorlati vizsgálathoz szükséges tárgyi eszközöket és a személyi feltételeket biztosítani.

II. Fejezet

A tanuló gyakorlati foglalkoztatása

21. § (1) A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés programjában meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.

(2) A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti.

(3) A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőnek gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.

22. § (1) Fiatalkorú tanuló esetében a képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.

(2) A napi képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják.

(3) Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonnégy óra között kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra pihenőidőt kell biztosítani.

(4) A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe.

23. § (1) A gazdálkodó szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

a) az elméleti képzési napokon;

b) a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező;

c) a képzési idő alatti modulzáró vizsga és a tanulmányokat befejező szakmai vizsga napjain; továbbá

d) minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

(2) A gazdálkodó szervezet heti pihenőnapokon, illetőleg munkaszüneti napokon a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe. Az igénybe vett idő helyett a hét más gyakorlati képzési napján kell ugyanolyan mértékben szabadidőt biztosítani.

24. § (1) A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

(2) A tanuló részvételét, illetőleg mulasztását a gazdálkodó szervezet is nyilvántartja és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A tanuló köteles mulasztását igazolni.

(3) Ha a tanulónak a gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja a gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanulószerveződés keretében gazdálkodó szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gazdálkodó szervezet hozzájárulása is szükséges.

(4) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján úgy ítéltető meg, hogy mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, illetőleg az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, az évfolyam megismétlésétől el lehet tekinteni. Az ügyben a szakképző iskola nevelőtestülete dönt, a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gazdálkodó szervezet javaslatára.

25. § (1) A gazdálkodó szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni.

(2) A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell a szakmai tevékenységeket, az ezekre fordított időt és a tanuló értékelését.

(3) A foglalkozási naplót a szakképző iskola felkérése alapján betekintésre rendelkezésre kell bocsátani.

26. § Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább 30 perc, megszakítás nélküli szünetet a képzési időn belül biztosítani kell.

26/A. § A felsőfokú szakképzés elméleti és gyakorlati képzését a felsőoktatási intézmény képzési programjának részét alkotó szakképzési program szerint kell megszervezni.

III. Fejezet

A tanulószerveződés

27. § (1) Szakképzési évfolyamon a tanuló gyakorlati képzése gazdálkodó szervezetnél - a 19. §-ban foglaltak kivételével - a tanuló és a gazdálkodó szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanulószerveződés alapján folyik. A felsőfokú szakképzésben - a szakmai és vizsgakövetelményben és a szakképzési programban meghatározott gyakorlati képzési követelmények szerint - a hallgató gyakorlati képzése gazdálkodó szervezetnél - a 19. §-ban foglaltak kivételével - a hallgató és a gazdálkodó szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli hallgatói szerveződés alapján is folyhat. A tanulószerveződésre vonatkozó szabályokat a felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgatóra értelemszerűen alkalmazni kell. Ahol e törvény tanulói szerveződéssel összefüggésben tanulót említ, azon hallgatót is érteni kell.

(2) A tanulószerveződés megkötésekor, módosításakor, továbbá a gyakorlati képzés során tilos a hátrányos megkülönböztetés. A hátrányos megkülönböztetés tilalmára, következményeinek orvoslására a közoktatási törvény előírásait kell alkalmazni.

(3) A hátrányos megkülönböztetés tilalmát megszegő gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara - a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve - egytől öt évig terjedő időtartamra eltilthatja a gyakorlati képzésben való részvételtől.

(4) A tanulószerveződés megkötésében - a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő, illetőleg a gyám kérésére - az illetékes szakképző iskola képviselője közreműködik. Ha a közreműködés eredményeként sem kerül sor tanulószerveződés megkötésére, akkor a szakképző iskola - az illetékes területi gazdasági kamara közreműködésével - gondoskodik annak a tanulónak a gyakorlati képzéséről, aki egyébként a szakképzés megkezdéséhez szükséges feltételeknek megfelel.

28. § (1) A tanulószerveződés alapján a tanuló gyakorlati képzéséről a gazdálkodó szervezet gondoskodik. Ennek keretében gondoskodik a tanuló előírt követelmény szerinti képzéséről, szakmai fejlődéséről, továbbá egészsége és testi épsége megővéséről.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződésben és a törvényben meghatározott gyakorlati képzési és más kötelezettségeinek a teljesítése alól csak akkor mentesül, ha feladatait szakképző iskola vagy más gazdálkodó szervezet átvállalja, illetőleg a tanuló más gazdálkodó szervezettel tanulószerveződést köt.

29. § (1) A gazdálkodó szervezetnek a tanulószerveződés kötési szándékát az iskolai felvételt megelőző naptári év végéig kell bejelentenie az illetékes területi gazdasági kamarának és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. Az első szakképzési évfolyam eredményes elvégzését követően a tanulószerveződés kötési szándékot a tanítási év megkezdése előtti május hó 15. napjáig kell bejelenteni az illetékes területi gazdasági kamarának és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. Ha a tanulószerveződés megkötését az illetékes területi gazdasági kamara kezdeményezi, a gazdálkodó szervezet mentesül a bejelentési kötelezettség alól.

(2) A tanulószerveződést az iskolai beiratkozás időpontját megelőzően az illetékes területi gazdasági kamara előtt írásban kell megkötni. Az írásban megkötött tanulószerveződést a gazdálkodó szervezet az iskolai beiratkozás időpontjáig köteles bemutatni az (1) bekezdésben megjelölt szakképző iskolának. A tanulószerveződés alapján a szakképző iskolába fel kell venni azt a tanulót, aki egyébként a felvételi feltételeknek megfelel.

(3) A tanulószerveződés alapján a tanuló az e törvény szerint járó juttatásokra a tanév kezdő napjától jogosult.

(4) A gyakorlati képzés kezdő napja a szakképző iskola által a gyakorlati képzésre kijelölt első nap.

30. § (1) Tanulószerveződést az a gazdálkodó szervezet köthet, amely rendelkezik a törvényben és a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel, illetőleg e feltételekről más gazdálkodó szervezettel, vagy szakképző iskolával együttműködve gondoskodni tud.

(2) A gyakorlati követelményekre való felkészítés feltételeinek meglétét a gyakorlati képzés szervezőjének telephelye szerint illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve a tanulószerveződés megkötését megelőzően bírálja el.

(3) A tanulószződést, illetőleg a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara tartja nyilván, a gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve ellátja a gyakorlati képzés ellenőrzését.

(4) A gazdálkodó szervezet gyakorlati képzésre való alkalmasságának elbírálásában és a gyakorlati képzés ellenőrzésében - az illetékes területi gazdasági kamara felkérése alapján és a feltételek biztosítása mellett - a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

31. § (1) Az illetékes területi gazdasági kamara a 30. § (2)-(3) bekezdéseiben említett esetben a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint jár el.

(2) Az illetékes területi gazdasági kamara határozatával szemben fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálatát a bíróságtól lehet kérni, a bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság soron kívül köteles eljárni.

32. § (1) Tanulószződést az a tanuló köthet, aki

a) betöltötte a tizenhatodik életévét, továbbá

b) a szakképesítésre előírt előképzettségi és egészségügyi feltételeknek megfelel.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószződés megkötését szakmai alkalmassági vizsgához, illetőleg pályalkalmassági vizsgálatához is kötheti. A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg pályalkalmassági vizsgálat a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges alapvető képességek vizsgálatára terjedhet ki.

(3) A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg a pályalkalmassági vizsgálat lebonyolításában a gazdálkodó szervezet felkérésére - a feltételek biztosítása esetén - a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

33. § (1) A tanulószződésben a gazdálkodó szervezet arra vállal kötelezettséget, hogy a tanuló számára - egészségvédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - egységes szakmai követelményeknek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik.

(2) A tanulószződésben a tanuló arra vállal kötelezettséget, hogy

a) a gazdálkodó szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja;

b) a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja;

c) a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja;

d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gazdálkodó szervezet jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

(3) A tanulószződésnek tartalmaznia kell

a) a gazdálkodó szervezet megjelölését és a tanuló személyi adatait;

b) az OKJ-vel azonos módon a szakképesítés megnevezését és a képzési időt;

c) a gyakorlati képzés helyét;

d) a tanulónak adandó pénzbeli juttatás összegét;

e) a gazdálkodó szervezet által - a tanulót jogszabály alapján megillető juttatásokon és kedvezményeken felül - biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és feltételeit.

34. § (1) A tanulószződés megszűnik

a) a szakmai vizsga sikeres leteltével;

b) a szakképző iskolából való kizárással, illetőleg a tanulói jogviszonynak a közoktatási törvény szerinti megszűnésével, ha a tanuló az iskolai tanulmányait 30 napon belül más szakképző iskolában sem tudja folytatni;

c) a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnésével;

d) a tanuló halálával,

e) a gazdálkodó szervezet eltiltásával a gyakorlati képzésben való részvételtől.

(2) Az (1) bekezdés e) pontja alapján a tanulószződés a gyakorlati képzésben való részvételtől eltiltó határozat jogerőre emelkedésének napjával, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat végrehajtásának napján szűnik meg.

(3) Ha a tanulószződés az (1) bekezdés c) és e) pontja alapján szűnik meg, akkor az illetékes területi gazdasági kamara és a szakképző iskola köteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését.

35. § A tanulószződés megszüntethető

a) közös megegyezéssel és

b) felmondással.

36. § A tanulószződést a tanuló és a gazdálkodó szervezet csak közös megegyezéssel módosíthatja.

37. § (1) A gazdálkodó szervezet a tanulószződést akkor mondhatja fel, ha

a) a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította az évfolyam megismétlésére;

b) a tanuló a szakmai vizsga követelményeinek a vizsga megismétlésekor sem tesz eleget;

c) a tanuló a tanulószerveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerveződés fenntartását lehetetlenné teszi.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződést nem mondhatja fel

a) a tanuló betegsége időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évig, gümőkóros megbetegedés esetén két évig;

b) üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt;

c) a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.

(3) A gazdálkodó szervezet a gyakorlati képzés tanulószerveződés alapján történő megkezdését követő 3 hónapon belül jelezheti a szakképző iskola és az illetékes gazdasági kamara részére, ha a tanuló tanműhelyen kívüli gyakorlati képzését azért nem tudja ellátni, mert hiányoznak a tanulónak a gyakorlati képzés előfeltételét jelentő kompetenciái. A hiányosság pótlására a szakképző iskola köteles. Ha az iskola a szükséges kompetenciákat a megkezdett félév végéig nem pótolja és - a gazdasági kamarával együttműködve - a tanuló részére más gyakorlati képzőhelyről gondoskodik, a gazdálkodó szervezet a tanulószerveződést felmondhatja. E rendelkezés nem alkalmazható, ha a 15. § (5) és (6) bekezdése szerinti szintvizsgán a tanuló eredményes szintvizsgát tett.

38. § A tanuló a tanulószerveződést az illetékes területi gazdasági kamarával történt egyeztetést követően indokolás nélkül bármikor felmondhatja.

39. § (1) A felmondást írásban kell közölni.

(2) A gazdálkodó szervezet a felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás indokának valóságát és okszerűségét a gazdálkodó szervezetnek kell bizonyítania.

(3) Felmondás esetén a tanulószerveződés a felmondás közlését követő tizenötödik napon szűnik meg.

(4) A tanuló a felmondással szemben, a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhat.

(5) A keresetnek a felmondás végrehajtására - a 37. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltak kivételével - halasztó hatálya van.

40. § (1) A tanulószerveződés megszűnéséről a gazdálkodó szervezetnek az illetékes területi gazdasági kamarát, illetőleg a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolát egyidejűleg értesítenie kell.

(2) A tanulószerveződés megszűnésekor a gazdálkodó szervezet a tanuló részére - kérelmére - köteles igazolást kiállítani a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

40/A. § Kiskorú tanuló esetén a tanulószerveződés megkötéséhez, a tanuló részéről történő felmondásához és módosításához be kell szerezni a szülő, illetőleg a gyám írásbeli hozzájárulását is.

IV. Fejezet

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

Oktatási szünet, pihenőidő

41. § (1) A tanulószerveződés alapján gyakorlati képzésben részt vevő tanulót

a) tanévenként (évfolyamonként) legalább harminc nap oktatási szünet, továbbá azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, ezen felül további öt nap oktatási szünet;

b) a tanulmányokat befejező szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljára legalább tíz nap felkészülési idő illeti meg.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában biztosított felkészülési idő megilleti azt a tanulót is, akinek a gyakorlati képzése nem tanulószerveződés alapján történik.

(3) Az oktatási szünetet a szakképző iskola oktatási szünetében lehetőleg egybefüggően kell kiadni.

(4) Ha a tanuló az utolsó évfolyamot követő első szakmai vizsgán eredményesen megfelelt, oktatási szünetre nem tarthat igényt.

(5) A felkészülési idő - függetlenül a szakmai vizsga sikerétől - egy ízben illeti meg a tanulót. A gazdálkodó szervezet a szakmai vizsga megismétlésekor is biztosíthat felkészülési időt. A felkészülési időt közvetlenül a szakmai vizsga előtt, a gyakorlati képzés idejének terhére kell kiadni.

42. § (1) A tanulószerveződés alapján a tanulót a betegsége idejére - kivéve, ha a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlati képzésben - naptári évenként tíz nap betegszabadság illeti meg, amelyre - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a Munka Törvénykönyve szabályait kell alkalmazni.

(2) A betegszabadság időtartamára a tanuló részére pénzbeli juttatásának hetvenöt százaléka jár.
(3) Az oktatási szünet és a felkészülési idő kiadásánál a heti pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni.

43. § A terhes, illetőleg szülő tanulót a munkajogi szabályok szerinti szülési szabadság illeti meg.

A tanuló pénzbeli juttatása

44. § (1) A tanuló szerződés alapján a gazdálkodó szervezet a tanuló részére pénzbeli juttatást köteles fizetni.

(2) A tanuló szerződés alapján a tanuló pénzbeli juttatásának havi mértéke a szakképzési évfolyam első félévében - függetlenül az elméleti, illetőleg a gyakorlati képzési napok számától - a hónap első napján érvényes kötelező havi legkisebb munkabér (minimálbér) legalább húsz százaléka. A tanulmányi kötelezettségének eredményesen eleget tett tanuló pénzbeli juttatásának mértékét a szakképzési évfolyam második, illetve további féléveiben - a tanuló tanulmányi előmenetelének és szorgalmának figyelembevételével - emelni kell. A pénzbeli juttatás összegéről tájékoztatni kell a tanuló tanulói jogviszonya szerint illetékes szakképző iskolát.

(3) A tanuló pénzbeli juttatását utólag, a munkajogi szabályok figyelembevételével kell kifizetni.

(4)

45. § (1) A tanuló szerződés alapján a pénzbeli juttatás a tanulót a (3) bekezdésben foglaltak kivételével a 29. § (3) bekezdésében meghatározott időponttól kezdve - az oktatási szünet időtartama alatt is - megilleti.

(2) Ha a tanuló szerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, akkor a tanulót a pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg.

(3) A tanuló betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult.

46. § (1) A tanuló részére járó pénzbeli juttatásából való levonásnak csak jogszabály, végrehajtható határozat, vagy a tanuló hozzájárulása alapján van helye.

(2) Az (1) bekezdés szerinti levonásra a munkabérből történő levonásra vonatkozó szabályok az irányadók.

47. § Jogalap nélküli kifizetés esetén a pénzbeli juttatást a tanulótól a munkajogi szabályok szerint lehet visszakövetelni.

Egyéb juttatások

48. § (1) A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - a külön jogszabály rendelkezései szerint - kedvezményes étkeztetés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz, útiköltség-térítés, a szakképzésben tanuló szerződés nélkül részt vevő tanulót ezen kívül az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára díjazás illeti meg.

(2) Ha a tanuló a szakképzésben tanuló szerződés alapján vesz részt, a 44. §-ban meghatározott pénzbeli juttatáson felül - adóterhet nem viselő járandóságként - havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) húsz százalékaának megfelelő mértékű kiegészítő pénzbeli juttatás illeti meg, amennyiben olyan szakképesítés megszerzésére irányuló szakképzésben vesz részt, amelyben a nemzetgazdaság igényeinek megfelelő szakképzett munkaerő nehezen biztosítható (a továbbiakban: hiány-szakképesítés).

(3) A hiány-szakképesítések régiónkénti jegyzékét a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvényben szabályozott regionális fejlesztési és képzési bizottság javaslata alapján a miniszter - a szakképesítésért felelős miniszterek véleményének figyelembevételével - teszi közzé az OKJ-ről szóló rendelet mellékletében.

V. Fejezet

Kártérítési felelősség

49. § (1) A tanuló a tanuló szerződésből eredő kötelezettségeinek vétkes megsértésével a gazdálkodó szervezetnek okozott kárt köteles megtéríteni.

(2) A gazdálkodó szervezet, ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, köteles azt megtéríteni.

50. § (1) A tanuló és a gazdálkodó szervezet kártérítési felelősségére tanuló szerződés esetén - a (2) bekezdés kivételével - a munkajogi kártérítési felelősségi szabályok az irányadók.

(2) A tanuló a gazdálkodó szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni. A kártérítés mértéke azonban nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

51. § A tanuló szerződéssel kapcsolatos jogviták elbírálása bíróság hatáskörébe tartozik.

ÖTÖDIK RÉSZ

Iskolarendszeren kívüli szakképzés

52. § (1) Az iskolarendszeren kívüli szakképzés vonatkozásában a további szabályokat külön jogszabályok határozzák meg.

(2) Az állami felnőttképzési intézmény a szakképző iskola fenntartójával kötött megállapodás alapján részt vehet az iskolai rendszerű gyakorlati képzésben is.

(3)-(5)

(6) Az illetékes területi gazdasági kamara az iskolarendszeren kívüli szakképzés tekintetében a felnőttképzési törvényben foglaltak szerint közreműködik a gyakorlati foglalkozás ellenőrzésében.

53. §

HATODIK RÉSZ

A szakképzés finanszírozása

54. § (1) A szakképző iskolában a szakmai elméleti és a szakképző iskolában szervezett gyakorlati képzés költségeit - a helyi önkormányzatok által fenntartott szakképző iskola tekintetében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény előírásai figyelembevételével - az állami költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja. Az egyéb gyakorlati képzés költségeit a 19-20. és a 28. §-okban, valamint a (4) bekezdésben foglaltak figyelembevételével a gyakorlati képzést szervező biztosítja.

(2) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzés finanszírozásának részletes szabályait a közoktatási törvény és a költségvetési törvény tartalmazza.

(3) A gazdálkodó szervezetnek a gyakorlati képzéshez való hozzájárulási kötelezettségét a szakképzési hozzájárulásról és a képzési rendszer fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) szabályozza.

(4) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartozó munkáltatóknál szervezett gyakorlati képzés költségeit a szakképző iskola költségvetésében kell biztosítani.

(5)

A szakképzést folytató intézményekben nyilvántartott és kezelt adatok

54/A. § (1) A szakképző iskolákban az alkalmazottak, illetőleg a tanulók nyilvántartott és kezelt adatairól a közoktatási törvény 2. számú melléklete, a felsőoktatási intézmények dolgozóinak és hallgatóinak kezelt adatairól a felsőoktatási törvény 2. számú melléklete, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevők kezelt adatairól a felnőttképzési törvény melléklete intézkedik.

(2) A szakmai vizsga adatai statisztikai célra felhasználhatók, és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon, a miniszter által meghatározott szabályok szerint átadhatók.

HETEDIK RÉSZ

Értelmező rendelkezések

54/B. § E törvény alkalmazásában:

1. *állam által elismert szakképesítés*: az OKJ-ben meghatározott szakképesítés;

2. *előírt gyakorlat*: a szakképesítés megszerzéséhez szükséges, meghatározott munkaterületen, munkakörben korábban megszerzett gyakorlat, amelynek időtartamát a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza;

3. *gyakorlati képzést szervező*: a gyakorlati követelményekre való felkészítés feltételeit biztosító, a gyakorlati képzést megszervező és folytató szakképző iskola vagy gazdálkodó szervezet;

4. *gyakorlati képzést szervező székhelye*: az a hely, ahol a gyakorlati képzést szervező képviselői jogának gyakorlására jogosult vezető munkahelye található;

5. *hátrányos helyzetű*: az, akinek családi körülményei, szociális helyzete, születési adottsága, örökölt vagy szerzett betegsége, életvitele vagy más ok miatt a szakképzésbe való bekapcsolódása és az abban való részvétele az átlagosnál nehezebben biztosítható;

6. *iskolai előképzettség*: a szakképzés megkezdéséhez szükséges iskolai végzettség;

7. *iskolai rendszerű szakképzés*: a közoktatás keretében a közoktatási és a szakképzési törvényben meghatározott szakképző iskolában, illetőleg a felsőoktatási törvényben meghatározott felsőoktatási intézményben folyó szakképzés. Résztvevői a szakképzést folytató intézménnyel tanulói, illetőleg hallgatói jogviszonyban állnak;

8. *iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés*: jogszabályban meghatározott hatóság által kiadott engedélyt követően megkezdhető, szabályozott tartalmú és célú képzés, melyet követően hatóság által engedélyezett és szabályozott vizsga eredményeként tevékenység folytatására feljogosító okirat (engedély, bizonyítvány stb.) kiadására kerül sor;

9. *kredit*: a tanulmányi munka mértékegysége, amely kifejezi azt a pedagógiaileg tervezhető időt, amely a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott modulok teljesítéséhez szükséges;

10. *központi program (tanterv)*: miniszter által kiadott dokumentum a szakmai és vizsgakövetelmény teljesítésére szolgáló iskolai rendszerű szakképzés megszervezéséhez, valamint további nevelési-oktatási dokumentumok (szakmai program, tankönyv, egyéb tanulmányi segédlet) elkészítéséhez;

11. *mesterképzés*: olyan képzési forma, amelynek során meghatározott szakképesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket - a szakmai tevékenység mester szintű gyakorlásához szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, a vállalkozás vezetéséhez szükséges gazdasági, jogi és munkaügyi, a tanulók képzéséhez szükséges alapvető pedagógiai ismeretek elsajátításával - mestervizsgára készítik fel;

12. *mestervizsga követelményei*: a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban meghatározott dokumentum, amely a mestervizsgának a gazdasági kamara által - az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve - kidolgozott követelményeit, valamint a vizsgáztatással kapcsolatos követelményeket tartalmazza;

13. *modultérkép*: az egyes szakképesítések - szakmai és vizsgakövetelményeiben meghatározott - szakmai modulját vagy moduljait, valamint azok egymáshoz történő kapcsolódásait tartalmazó dokumentum;

14. *országos gazdasági érdekképviseleti szervezet*: a gazdasági kamaráról szóló 1999. évi CXXI. törvény 2. § e) pontjában meghatározott szervezet;

15. *rehabilitációs képzés*: a megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő személy sajátos képességeire alapozó, illetőleg azt fejlesztő szakmai képzés, át- és továbbképzés, amely az érintett munkavállalási esélyének, további munkahelymegtartó képességének javítását szolgálja;

16. *szakképesítések köre*: az állam által elismert szakképesítések olyan nagyobb csoportja, amelyik a benne lévő szakképesítések megszerzésére irányuló képzés szabályozottsága szerint azonos jellemzőkkel rendelkezik;

17. *szakmai alapképzés*: a szakképesítés megszerzésére felkészítő képzési folyamat azon része, amely azonos szakmacsoportba tartozó szakképesítések közös szakmai ismeretei megszerzésére irányul;

18. *szakmai ellenőrzés*: a szakképzés ágazati irányításának olyan eszköze, amelynek keretében a hatályos követelmények érvényesülésének vizsgálata, a kapott eredmények értékelése, az információknak a döntéshozók számára történő visszacsatolása történik meg;

19. *szakmai előképzettség*: szakképesítés megszerzéséhez szükséges, korábban megszerzett szakképesítés, megnevezését a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza;

20. *szakmai és vizsgakövetelmény*: a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban kiadott központi képzési dokumentum;

21.

22. *szakmai tantárgy*: a szakmai és vizsgakövetelmény teljesítéséhez a szakképesítés központi programjában (tantervében) előírt tantárgy;

23. *szakmai vizsga*: az OKJ-ben meghatározott szakképesítés megszerzésére szervezett állami vizsga;

24. *tanműhely*: tanműhely, tangazdaság, tanbolt, tankórtér, tankert, tanudvar, tankönyha, laboratórium, taniroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem;

25. *vizsgadíj*: a vizsga megszervezésével, lebonyolításával kapcsolatban felmerülő, a feladatra elszámolható működési célú kiadások egy vizsgázóra jutó hányada;

26. *vizsgáztatási díj*: a vizsgabizottság tagjait és a vizsgabizottság munkáját segítő szakértőket megillető díjazás;
27. *egészségügyi alkalmasság*: orvosi vizsgálat alapján annak megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi állapota alapján képes a választott tevékenység, foglalkozás ellátására, felkészülése során nem kerül veszélybe;
28. *eszköz- és felszerelési jegyzék*: a szakmai és vizsgakövetelményben szakképesítésenként meghatározott, a képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma;
29. *feladatsoport*: a szakképesítés feladatprofiljának legnagyobb egysége, a munkatevékenység során végzendő feladatok célszerűen csoportosított halmaza;
30. *feladatprofil*: a szakképesítés megszerzése birtokában betölthető munkakörben elvégzendő feladatok célszerűen csoportosított listája;
31. *modulzáró vizsga*: a szakmai és vizsgakövetelményben a szakmai vizsgára bocsátás feltételeként előírt, a szakképzést folytató intézmény által megszervezett vizsga, olyan kompetenciamérés, amellyel az intézmény meggyőződik arról, hogy a képzésben részt vevő rendelkezik a szakmai vizsga teljesítéséhez szükséges kompetenciákkal. Iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén modulzáró vizsgára jelentkezhet az is, aki képzésben nem vett részt. Iskolai rendszerű szakképzés esetében az utolsó szakképző évfolyam eredményes elvégzése egyenértékű a modulzáró vizsga eredményes letételével;
32. *munkahelyi gyakorlat*: a szakképesítés megszerzése keretében folyó gyakorlati képzésnek a munkahelyen (a munkavégzéshez hasonló feltételek között, életszerű szituációban) megvalósuló része, amelynek feltételeit a gyakorlati képzés szervezője biztosítja, és amelynek során a szakképzésben részt vevő elsajátítja a munkaerőpiac által is igényelt gyakorlati tudáselemeket, kompetenciákat;
33. *pályaalkalmassági követelmény*: a közoktatási törvény 67. §-ának (3) bekezdése szerint;
34. *szakmai alkalmassági követelmény*: a közoktatási törvény 67. §-ának (3) bekezdése szerint;
35. *szakmai követelmény*: a szakmai követelmény a gazdaságnak az adott szakemberrel szemben támasztott elvárásait, a szakma gyakorlása közben végzendő feladatok megoldásával kapcsolatban támasztható követelményeket tükrözi. Magába foglalja a munkábalépéshez, illetve a munkavégzés során szükséges kompetenciák (munkaköri követelmények) szintjét, tartalmát, minőségét;
36. *szakmai követelménymodul*: a szakképesítés szakmai követelményeinek meghatározott része, egyedi szakképesítések esetén annak egésze. A szakképesítés követelménymoduljainak összessége tartalmazza a szakképesítés valamennyi, a szakmai és vizsgakövetelményben rögzített szakmai kompetenciáját;
37. *vizsgafeladat*: tartalmazza a [írásbeli, interaktív (számítógépes), gyakorlati, szóbeli] vizsgatevékenység(ek) célját és a teljesítés meghatározó körülményeit, amelyhez legalább egy vizsgatevékenységet kell hozzárendelni;
38. *vizsgarész*: a szakmai követelménymodulban meghatározottak elsajátításának mérési és értékelési egysége, amely vizsgafeladat(ok)ból és ehhez rendelt vizsgatevékenység(ek)ből áll, egy követelménymodulhoz egy vizsgarész rendelhető.

NYOLCADIK RÉSZ

Záró rendelkezések

55. § (1) E törvény 1993. szeptember 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit - a (2)-(3) bekezdésekben, valamint az 56. §-ban foglalt kivételekkel - első ízben az ezt követően megkezdett szakképzésekre kell felmenő rendszerben alkalmazni.

(2) A szakképző iskolában a törvény rendelkezései szerint folyó szakképzést a közoktatási törvénnyel összhangban kell bevezetni.

(3) A szakképzési törvény hatálybalépése előtt megkezdett szakképzéseket még a beiskolázáskor hatályos rendelkezések szerint kell folytatni, illetőleg befejezni.

(4) A törvény előírásait a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek keretében folyó szakképzés, valamint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartozók tekintetében az eltérő sajátosságok figyelembevételével kell alkalmazni. A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek keretében munkakör betöltésére jogosító szakképesítésre irányuló szakképzés megkezdéséhez a szakképesítésért felelős miniszter engedélye szükséges.

(5) A törvény 28-47. §-ainak a rendelkezéseit - a felsőfokú szakképzés sajátosságainak figyelembevételével - alkalmazni kell a 27. § (1) bekezdése alapján hallgatói szerződést kötött felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgatóra is.

56. § (1) A törvénynek a gazdasági kamarákra, továbbá a tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezéseit a gazdasági kamarák megalakulását követően kell alkalmazni.

(2) A tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre első ízben a gazdasági kamarák megalakulását követő tanévben kerülhet sor.

57. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az állami szakképzési és felnőttképzési intézetet vagy intézeteket rendeletben jelölje ki.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a 6/B. §-ban meghatározott, szakmai vizsga hatósági ellenőrzéséért felelős szervet vagy szerveket rendeletben jelölje ki.

58. § Ez a törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről szóló 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: a Tanács 94/33/EK irányelve a fiatal személyek munkahelyi védelméről.